

škoda trpelo, saj so zraven mene še štirje drugi možje v odboru, ki so se zavezali, da bodo vsikdar radi pri posojilnici poslovali, kedar bom jaz zadržan.

Duhovniki katoliške cerkve so po svojih razmerah radi skrbeli ne le samo za večni blagor človeštva, temveč tudi za časní blagostan. Ravno v ta namen so apostoli izvolili 7 dijakonov, naj ne le oznanjujejo božje besede, temveč naj tudi denarje sprejemljejo in jih potem med potrebne delijo. V življenji sv. Polikarpa, ki je umrl leta 166 po Kristusu, se bere sledeča zgodba. Bogati judje so skupovali ob času žetve žito po nizki ceni ter ga potem ob potrebi prodajali za visoki denar. To je škofa silno bolelo. Pozidal si je toraj sam žitne shrambe skupoval žito ob času žetve ter ga je po zimi po nizki ceni ljudem zopet prodajal. To pa bogatim judom ni bilo po volji. Sežgali so mu toraj njegove žitne shrambe z žitom vred. Ko svetnik izve, da goriijo njegove žitne shrambe, teče gasit. Toda prišel je prepozno: vse je bilo že v plamenu. Zavzel se je nad toliko hudobijo ljudstva, obrnil hrbet proti ognju ter rekel: „Tudi prav; jaz sem že starček; rado me zebe; bom se vsaj enkrat segrel pri tem ognju.“ — Enako so delali, ne sicer nekrščeni, temveč krščeni judje, ko se je imela nekje ustanoviti posojilnica. Najbrž so se bali, da bi njihova kupčija tako lepo ne cvetela, kakor poprej, ko v tistem kraju še ni bilo posojilnice. Hiše, v kateri bi bila imela posojilnica prebivati, sicer niso sežgali; toda lastnika tiste hiše, ki je bil z novo posojilnico že pogodbo sklenil zastran stanovanja, so našuntali, da je posojilnici zopet odpovedal stanovanje.

Verujte mi: s tem, da sem Vam pripomogel k posojilnici, in da ste me izvolili v načelnika, pač ne bom imel nobenega dobička; ravno nasprotno, nakopal sem si veliko novih skrbi.

Bodite prepričani: z novo posojilnico smo skušali le vstreci tistim, ki bodo imeli denarjev za nalaganje, da toraj denar kar tukaj doma naložijo na obresti; vstreženo bo marsikaterim pridnim poslom, da se jim denar ne bo brezobrestno pomikal po žepih in škrinjah in ga ne bodo nepotrebno zapravljali po gostilnicah. S posojilnico smo skušali vstrezati pa tudi tistim, ki včasí nagloma potrebujejo posojila, da toraj denar tudi kar doma v roke dobijo, ne da bi morali živino ali kakšno drugo blago prodajati pod ceno.

Smete toraj imeti popolno zaupanje v našo posojilnico. Prosimo pa ljubega Očeta nebeškega, od katerega prihaja vse dobro, da naše pošteno prizadevanje milostjivo blagoslovi!

Po tem govoru so se kupovali deleži; oddanih je bilo 27; denarnih vlog je bilo pa za 1521 gld. Tudi posojilo se je oddalo.

Posojilnica daje za vloge po 5 %, jemlje pa za posojila 6½ %.

Uradni dnevi so vsak četrtek od 9. do 11. ure. Če je v četrtek praznik, pa se bo uradovalo v petek. Ob drugih dnevih se nič ne opravi.

Vitanje, dne 26. junija 1890.

Načelstvo posojilnice.

Gospodarske stvari.

Nasvet prošnje.

Naj bi gospodi župani občin ob železnici od Maribora do Rač ali Pragarskega na dotičnem mestu vložili prošnjo, da bi se tovarniku št. 92, ki ob 1½12 vozi iz Maribora in v Račah postaja, pripenjal voz III. razreda, kakor se to vrši od Ponikve do Celja. Uzrok je:

1. Ker se nam mnogokrat domu mudi in pomešanca ne moremo čakati do 1½3. ure.

2. Pomešanec dovozi v Maribor ravno o poludne, ko so uradi zaprti — in nič opraviti ne moremo do drugega vlaka.

3. Po sobotah je pomešanec prenapolnjen, akoravno cele trume pešice mahajo domu, ker jim je do 1½3. ure predolgo čakati, ti bi pa se vsi radi peljali, ko bi okoli 11. ure dopoludne vlak vozil iz Maribora.

Naj bi torej vsi gospodi župani ove črte prošnjo napisali, njo Framskemu g. županu: Stefanu Mahorko zročili, ki bi jo dal pri svojem testu potrditi, in odposlati. S. G.

Hranilno in posojilno društvo na Ptui.

Hranilno in posojilno društvo v Ptui imelo je od dne 1. januarja do 30. junija 1890 dohodkov fl. 245.922·72, izdatkov pa fl. 240.773·70, torej gotovine fl. 5149·02. Polletni promet znaša tedaj fl. 491.845·44.

Dohodki: Vrnjena posojila fl. 66.595·05, hranilne vloge fl. 133.493·95. Obresti izposojil fl. 10.823·60, uradni stroški fl. 1609·29, eden glavni delež 100 fl., upravni deleži 4125 fl., vstopnina 316 novih udov 632 fl., posebna rezerva fl. 81·50; pri drugih zavodih naloženih prejeta na glavnici fl. 21.446·20, na obrestih fl. 168·64, zamudne obresti fl. 212·72, za tiskovine vrnjeno fl. 62·10, za koleke vrnjeno 62 fl. 10 kr., razni dohodki fl. 52·03.

Izdatki: 815 novih posojil fl. 104.814·— Vzdignene vloge fl. 79.702·02 in obresti 373 fl. 13 kr., upravni stroški fl. 958·16, naloženo pri drugih zavodih 34.560 fl., koleki fl. 81·50, glavni delež 100 fl., upravni deleži fl. 1863·77, dividenda fl. 156·08, tiskovine fl. 91·07, glavne in pomočne knjige fl. 21·90, za dobre namene fl. 1050·82, dača fl. 289·90, nakup hiše v Ptui fl. 16.710·75.

Posojila dajejo se na 6 % obresti, hranilne vloge obrestujejo se po 5 gld. od 100. Gr.

Sejmovi. Dne 14. julija v Ločah in v Valci. Dne 15. julija pri sv. Rozaliji. Dne 16. julija v Dobbi in v Imenem. Dne 17. julija na Muti, pri sv. Filipu in na Bregu v Ptuiju za svinje.

Dopisi.

Iz Marenberškega okraja. (Volitev.)

Pri deželnozborski volitvi v Slov. Gradcu se je pokazalo, kako nemškutarska stranka želi kmete odvrniti od duhovnikov, ovčice ločiti od pastirjev. Pred velikimi vežnimi vratmi g. Cüntherjeve hiše, kjer se je vršila volitev deželnega poslanca, je kratko pred začetkom volitve kandidat g. Franc Kovač, kmet pri sv. Antonu na Pohorju, se zbranim volilnim možem s prav krepkim glasom priporočeval, naj njega izvolijo; on je med drugim rekel: „kmet naj voli kmeta, duhovnik pa duhovnika, naj kmet ne voli duhovnika, ker duhovnik ni kmet, se tedaj za kmetске potrebe ne briga, in ne ve, kje kmeta čevlji žuli“. Isto govoriti se pravi otrobe vezati, ali prazno slamo mlatiti. Kmetom je, se ve, najbolj na tem ležeče, da bi se jim davkarsko breme zljajšalo. Ali so pa mar duhovniki krivi, če so davki v zdajnem času visoki? Ako se veliko tirja od davkoplačevalcev za vojaške potrebe, temu niso krivi duhovniki, ker oni po svojem poklicu oznanjujejo in priporočujejo mir in ljubezen do bližnjega, ne pa krvave vojske. In dokler je cerkva oskrbovala šolo, stroški za davkoplačevalce niso bili hudi, ker učitelji so dobivali bernjo ali zbirec od farmanov, cerkveni nadzorniki, č.č. gg. dekani pa so pri izpraševanju zastran napredovanja v šolskih predmetih dobivali ne iz srenjske, ampak iz cerkvene blagajnice ali kase 3 fl. 15 kr.; če so zdaj, ko se je oskrbovanje šol cerkvi odvzelo, plačila za šolo večja, temu niso duhovniki krivi. Pri takih plačilnih okoliščinah, ki se odpraviti ne morejo, pokaže se pa tisti za prijatelja davkoplačilcev ali kmetov, kateri si prizadeva jim pripomagati, da zamorejo zahtevane davčne zneske lažje odrajtovati. In to storijo duhovniki. Da bi za neizogibljiva plačila kmetje v zadregi po krajši poti in z manjšimi stroški za nekaj časa dobili posojila, ustanovile so se po različnih krajih posojilnice, ena je tudi v Marenbergu. Njeni načelnik pa je duhovnik, č. g. župnik v Remšniku, in v prvem letu njenega obstanka so izmed štirih odbornikov bili trije duhovniki. Kako pa konservativni stranki nasprotni kandidat želi pomagati kmetom, katerim prigovarja, naj duhovnika ne volijo? G. Franc Kovač, po domačem Brunčko, si je v Vuhredski fari pozidal veliko nadstropno hišo, in si z ysemi silami prizadeva, pridobiti si dovoljenje za krčmo, to mu pa nič kaj po sreči ne gre, ker je v kraju, ki se obhodi v kakih 20 minutah, že pet

krčem dovoljenih, in še vrh tega eden velikoposestnik ima pravico krčmariti, pa zavoljo družbinskih razmer se te pravice le ob večih shodih poslužuje. Vsaki pa zapopade, da s pomnoženjem krčem v takem kraju, kjer jih je že več, kakor zadosti, se ne pomaga kmetom k boljšemu gmotnemu stanju, ampak se mu ponuja priložnost k lahkomišelnemu zapravljanju. Duhovniki so z ustanovljenjem posojilnic v djanju dokazali, da so prijatelji kmetov, ker želijo poštenemu gospodarju v zadregi pomagati, da za nekaj časa dobi denar in zamore s prodajanjem blaga počakati, dokler cena pri živini ali poljskih pridelkih poskoči, g. Kovač pa s svojim prizadevanjem, število krčem pomnožiti, nikakor ne kaže, da namerava stanje kmetov zboljšati, naj še tako glasno vpije in kriči, ker z vpitjem in kričanjem se nič ne dokaže, ampak le z djanjem. Prav so zatoraj storili posestniki na Remšniku, da so načelnika Marenberške posojilnice, svojega č. g. župnika si izbrali za volilnega moža, kakor so tudi modro ravnali Vuhredski posestniki, ki so pri volitvi volilnih mož večinoma glasovali za svojega dušnega pastirja, ki je med odborniki Marenberške posojilnice. In hvalevredno je bilo obnašanje slavnih volilcev v Slov. Gradcu, ker so po večini se trdno držali tiste stranke, na kateri so videli duhovnike, ki se trudijo ob primerni priložnosti kmetom pomagati z ustanovljenjem posojilnic, in niso marali za poslanca si izvoliti moža, ki se trudi za nepotrebno premoženje krčem.

Od Celja. (Volitev za deželni zbor.)

Od 285 volilnih mož iz 84 občin Celjskega okraja prišlo jih je v petek, dne 27. junija v Celje na volišče 253 samih vrlih narodnjakov. Ti so si soglasno izbrali v volitveno komisijo preč. g. kanonika M. Ivanca, g. Norb. Zanierja, g. F. Roša in g. J. Časl-na. Č. kr. okr. glavar g. dr. Wagner poklical je kot ces. poverjenik v volitveno komisijo gg. N. Rüpschl-na, Fr. Praunseisa in župnika J. Voha. Ti izvolili so si soglasno načelnikom preč. g. kanonika Ivanca. Volitev vršila se je najgladkejše. Vsi č.č. volilni možje, volili so soglasno g. dr. Jos. Srneca in g. Mih. Vošnjaka. Od izostalih 32 volilcev pa ne gre vseh prištevati nasprotni stranki, ki se še prikazala ni na bojišči. Vsaj nekoliko od teh je še naših, a nekaj teh bilo je zadržanih po boleznih, drugi pa spadajo v vrsto onih korenjakov, ki vedno trdijo: „bodo že brez mene tudi opravili“. Ti pač ne pomislijo, da je obstoječa šolska postava bila l. 1868 sprejeta „jednoglasno“ to je: z večino jednega samega (!) glasa. Takrat pokopal bi bil jo eden sam mož naše stranke, da bi se bil še znašel v ovodobni „lesenjači“ na Dunaji, dandanes povzdiguje 35 premil. nadškofov in škofov avstrijskih svoj višjepastirski glas in storjene